

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA A DOBA POVÁLEČNÁ NA NAŠÍ ŠKOLE v Dukelské ulici

Sepsáno dle Kroniky 1: kronika z roku 1975 - *“dopisování na základě skromného archivního materiálu, vzpomínek a pamětí (byli, slyšeli)”* a dle soupisu fondu *Vyšší průmyslová škola České Budějovice (1913) 1920-1953.*

Velkých změn doznalo průmyslové školství s příchodem **druhé světové války**. V roce **1939** byla škola přejmenována na Vyšší průmyslovou školu strojní v Českých Budějovicích. Od **1. září 1939** byl vedle dvouleté mistrovské školy otevřen první ročník Vyšší průmyslové školy strojní se čtyřletou učební osnovou a studiem ukončeným maturitou. Stejný typ třídy byl zahájen i ve školním roce **1940/1941**. Výnosem ministerstva školství ze dne **22. 6. 1939** došlo k rozdělení II. státní průmyslové školy, když německé oddělení této školy získalo status samostatného ústavu s vlastní správou pod názvem Státní německá průmyslová škola v Českých Budějovicích.

Mnohem důležitější změny ale přišly o dva roky později. Ministerstvo školství a národní osvěty vydalo dne **13. 8. 1941** výnos, na jehož základě došlo k přeložení české čtyřleté Vyšší průmyslové školy strojnické do Písku (od 1. 10. 1941), kde již zůstala i po osvobození. Škola tedy dál fungovala o dvou odděleních. Za prvé to byla Mistrovská škola strojnická (dva ročníky) a za druhé Živnostenská škola kovodělná – pro strojní zámečníky, stavební zámečníky, elektrotechniky a kováře (16 ročníků). Celkem měla škola **456 žáků**. Důsledkem všech změn bylo následné spojení zbylé Mistrovské školy strojnické s průmyslovou školou stavební. Na základě výnosu z **20. 8. 1941** předal ředitel **Ing. Karel Šuchman** správu Mistrovské školy strojnické a přiřčených škol pokračovacích správci První státní průmyslové školy v Českých Budějovicích **Ing. Hynku Schneidrovi**. Část učitelů a spisovny tak přešla do Písku, část pod správu První státní průmyslové školy. Zpočátku mohlo být vyučováno v původní budově v Doudlebské ulici (dnešní Dukelská ulice), v roce **1942** ale byla do školní budovy přestěhována *německá obecná škola a strojní mistrovská škola byla částečně nucena přesídlit do budovy školy stavební v Resslerově ulici č. 907*. V budově v Resslerově ulici zabírala škola nejprve I. patro, později i II. patro, ale postupně, jak ubývali žáci – nastupovali do německé armády – omezovala svoji činnost. V roce **1944/1945** již vlastně skomírala. **Ve školní budově v Doudlebské ulici zůstaly dílenské a skladištní místnosti**. V létě **1944** byly rozhodnutím

ministerstva školství od Mistrovské školy strojní odděleny pokračovací školy a dány pod správu Všeobecné pokračovací školy. Spolu s žáky odešla i část učitelského sboru.

V listopadu 1944 byly předány dílny v Doudlebské ulici německé firmě Beckhoff i s českým dílenským personálem. Tou dobou byly již mistrovské školy uzavřeny a žáci posláni na nucené práce do Německa. Část inventáře dílen zabraného firmou Beckhoff byla v roce 1945 odvezena do Bavorska a Rakouska (díky iniciativě učitelů bylo po válce vše navráceno).

Dne 24. 3. 1945 při leteckém bombardování Českých Budějovic došlo k částečnému poškození střechy hlavní budovy, dílen a strojovny. V dubnu 1945 prošlo budovou školy množství různých německých i maďarských vojenských útvarů, pobýval zde Červený kříž i civilní uprchlíci. Následkem toho došlo k poškození budovy a jejímu zaneřádění nebezpečným odpadem, bakteriemi i stavebními pracemi. Počátkem května 1945 zajistili bývalí zaměstnanci školy klíče od budovy a po 9. květnu ji vyčistili, včetně vodou zatopené kotelny. Dvěma učitelům byl zakázán vstup a podáno na ně obvinění k soudu. Správa školy převzala inventář německé Höhere Gewerbeschule.

Začátky poválečné výuky nebyly vůbec lehké. Budova silně pocítila pobyt „národních hostů“ a ani přes léto se nepodařilo dát školu natolik do pořádku, aby mohlo **1. září 1945** začít vyučování. Hygienik MUDr. Stanko trval na úplném vyčištění a desinfikování prostorů učeben a chodeb, takže **výuka začala až koncem měsíce.**

Vedením školy byl pověřen **Ing. Antonín Roda**, který byl později jmenován jejím ředitelem.

Na základě usnesení vlády ze dne **24. 8. 1945** zřídilo ministerstvo školství při zdejší ústavu zvláštní oddělení – Vyšší školu strojnickou pro absolventy mistrovských škol (dvouleté nástavbové studium ukončené maturitou – první třída maturovala v lednu 1947). Ve školním roce **1945/1946 navštěvovalo školu celkem 193 žáků a vyučovalo se v následujících třech odděleních: mistrovská škola strojnická, mistrovská škola elektrotechnická a vyšší průmyslová škola.** Název školy byl po válce změněn na Státní průmyslová škola strojnická v Českých Budějovicích.

V následujícím roce ke třem oddělením přibyl další, a sice mistrovská škola pro školení železničního dorostu (výnos z dne **3. 9. 1946**). Toto oddělení fungovalo na škole pouze dva roky, než bylo zase zrušeno (a přesunuto do České Třebové). Kromě kmenových tříd **fungovaly při škole různé kurzy – automobilový, radiofonie, fotografie, aj.**

Během poválečných let se zvyšoval jak počet studentů, tak počet pedagogů. Ve dnech **27., 28. a 29. ledna 1947 se konaly na škole první maturitní zkoušky před zkušební komisí**, jíž předsedal Ing. Roda. Kronikář zaznamenal, že v protokolech o zkouškách bylo napsáno, že *„měly hladký průběh značné úrovně“*. Během zkoušek se dostavili do místnosti zástupci místního rozhlasu a zachytili jejich nepřipravený průběh na zvukový pás.

Na škole **po 2. světové válce** působila studentská samospráva a organizace *Svazu české mládeže*.

Citace z kroniky: *„Politická situace v roce 1948 nebyla rozbouřená, převratné dny února 1948 proběhly v řadách vyučujících i studentů klidně, na což měla bezesporu vliv odborná orientace školy, její sepětí s výrobou a technikou, dělnickou třídou, z jejichž řad pocházeli všichni studenti.“*